

28/6/00

חבות כלפי צד שלישי – מבחן המציאות – נזקי הדליקה בטלעד ובקומברס
מאת ראובן קוניאק-יועץ לביטוח ולניהול סיכונים

בתאריך 23/5/00 התפרסמה ידיעה בעיתון "גלובס" ולפיה חב' הביטוח "איילון" (שביטחה את "טלעד") לא תשלם ל"קומברס" את נזקי הדליקה (המוערכים בכ- 15 מליון דולר) כיון ש"הנהלת איילון מצאה כי הפוליסה קובעת שבמקרה של הצתה, מכסה הפוליסה רק נזק לחברה המבטחת, אך לא לצד ג', במקרה זה-קומברס." (זהו ציטוט מדוייק של המשפט שנכתב באותה ידיעה). קראתי את הידיעה מספר פעמים ולא הצלחתי להבין מדוע יש בפוליסה של "טלעד" (שאצלה התחילה הדליקה) קביעה כזאת. הבנתי שמשהו בידיעה שובש ולפיכך בדקתי את הנושא. מסתבר שהעניין יותר פשוט מכפי שניתן להבין מן הידיעה ב"גלובס".

להלן תאור קצר של האירוע, כפי שהתברר בעקבות החקירה שביצעו החוקרים מטעם "איילון": עובד של חברת "טלעד" שלדבריו רצה להוכיח בפני מעבידיו את יכולתו בכבוי שריפות, הצית אש אך לא הצליח להתגבר עליה והיא התפשטה במשרדי "טלעד" ומשם לקומות של "קומברס".

לאור האמור לעיל "קומברס" אמורה לתבוע את "טלעד" שמבוטחת ב"איילון" בגין הנזקים שנגרמו במסגרת פוליסת צד שלישי שיש ל"טלעד".

אך כאן נוצרת בעיה: פוליסת צד שלישי מכסה נזקים הנגרמים כתוצאה מרשלנות של המבוטח, "איילון" טוענת שלא היתה רשלנות מצד המבוטח שלה אלא היה זה עובד של המבוטח שהצית את האש במתכוון.

במקרה כזה אפשר להעלות את השאלה: האם לא היתה רשלנות מצד "טלעד" בכך שהעסיקה עובד כזה?

מסתבר שבמקרה זה, כנראה לא היתה רשלנות בבחירת העובד, שכן עובד זה היה מתנדב ב"משמר האזרחי" וב"צופי אש" (גוף של מתנדבים המסייעים למכבי האש). ולפיכך טענה לגיטימית מצד "טלעד" היא: אם "המשמר האזרחי" ומכבי האש לא ראו טעם לפסול את אותו אדם, מי אנו שנעשה כן?

המסקנה המתבקשת מצידה של "קומברס" היא: לתבוע את הנזק במלואו מהמבטח שלה ("סהר"). אינני מכיר את הפוליסות של המעורבים בפרשה, אך יש להניח שגם אם פוליסת צד ג' של "טלעד" היתה מכסה את המקרה, גבולות האחריות בה נמוכים מגובה הנזק (כאמור 15 מליון ד') וזוהי עוד סיבה טובה לתבוע את הפוליסה העצמית (ובאשר לאמור בכתבה שבעקבות זאת תוגדל הפרמיה של "קומברס" בשנה הבאה – הרי כולנו יודעים שזה לא בהכרח כך והעניין תלוי, בעיקר, בתנאי שוק הביטוח שישררו בעת החידוש).

על פניו נראה ש"סהר" גם לא תוכל לקבל פיצוי בתביעת שיבוב כנגד "טלעד" או כנגד "איילון" לאור האמור לעיל (יש להניח כי גם מתביעה נגד המצית של הדליקה לא ניתן לקבל סכומים משמעותיים).

לסיכום, כמה מסקנות שעל כל מבוטח להסיק מהאמור לעיל (מסקנות אשר לא דווקא הגיעו במקרה זה לידי ביטוי):

- א. יש לקחת בחשבון שגבולות אחריות צד ג' אינם מס שפתיים. יש לבדוק את הסיכונים (מי השכנים מסביב, עיסוקם וכו') ובהתאם לכך לקבוע גבולות אחריות מתאימים.
- ב. בהגדרת הדינים אליהם כפופה פוליסת צד ג' אין להסתפק ב"פקודת הנזיקין נוסח חדש".
- ג. רצוי מאד שבהגדרת המבוטח בפוליסת צד ג' יכללו גם העובדים שלו.